Пролетарэд бауму шэлата, эйкэбь!

РЙА Т'ЭЗЭ

ОРГАНА КОММЭРК'ЭЗИЙА ПКЭ, СОВЕТА Т'ЭШРЭБЛЬНД У СОВЕТА МИНИСТРЕД Р'СС ЭРМЭНИСТАНЭ

«РЙА ТЭЗА» ОРГАН ЦРКПА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ АРМ. ССР

№ 17 (1557) | Пенщшэн, 27-я февраль сала 1964—а. | Оимэт 2 капек

Шбхöле т'эмамийа партиае, т'эмамийа шмаэ'те

Пленума Коммэрк'эзийа ПКТ'С феврале бу этапэкэ фэрз дь шбхöле чекьрьа комунизмэ жалате мада. К'эмала ярэред, кö пленуме qбулькьр, бона зедэкьрьа дэранина малhабуна гöндитие галэки мэзьно. Нава ярэред Пленумеда, дь к'ела hэв. Н. С. Хрущöва ташда пьрсланинеэ фэрз пешда hатьна «Хьшанбье, ед кö hэсаб дьбьи пешэ'ийа чекьрьа комунизмэ, шбхöле т'эмамийа партиае, т'эмамийа шмаэ'те. Гьли дорhоqа ие йэкедана, жэки хжолибешqорькрьне у hэйжанэтхжойкрьне дайнька сэр р'йа интенсификасиае, йа кö ие бьбэ гавэкэ фэрз бона сазькрьна база комунизмэйа материалие—техниките у амэнэтэки мэзьи бона мнасэркрьна ярэред qбр'ят'а ПКТ'С 22—ö. Эж нэи дьдэ к'ьвше жэки эк'ие нан у hасьлэта h'эйжанэт эедэкьи, дьа галэк нан у эк'ие културед майин жь hэр hектарэко чандьийа бьстиньи, бар hэр сад hектар хжэлиена даранина гошт у шир бьдиэ эедэкьрье. Эж пьрсэкэ чатьна у мнасэркрьна не hеса нина. Чэид сал пешда, жэхте мошалед дэжлэта мэйэ материалиеэ лазьм т'öнэбуи бона к'имиакрьна фьрэ у пешдабрьна яригасиае, эж йэк жь qэжата мэ дэр бу. Нйа шбхöл тэhэрэки дьнейи. Бь сайа мнасэркрьна мошалед фэрз, нйа база малhабуна гöндитиейэ дэранинейэ экономикие hатйа гöнастие, h'öкöмата Советие дькара бона хе нете мэшалед лазьм башqоа.

Дорhоqа хжэлибешqэркьрьеда шмаэ'та мэ жа дьбьжэ: „К'е дье дот?—Е к'ьр'и фрот, ле дйса жи нэгьhишта хэта щот".

Ле к'эмала хэта щот нйа сэр h'ийме техника зор, блм у щэр'ьбандьна пеш дйа мэзьна, чьмки хжэлй h'эсаб дьбэ дэжлэмандтийа м э й э h'ймии. к'ана h'алхжэшкьрьа шмаэ'те, к'ана qйтате хав бона сонэйе у р'эзикьрьа р'эжэшед шмаэ'те.

Бь сайа т'афэк'урийа Партина Комуниетие малhабуна мэйэ гöндитие нава ван салед пашьйда бь гавед мэзьна пешда чуйö галэк кадред занайö шэ'рэза сэрэкьнаие ль ие дьбьи. эж бь техника зорва hатйа сильh'кьрьие. Ле эм нькарьн сэр жан дэстанина бьсэкьыи. Р'эжэшед мэрьвед советйейо, кö т'ьме пешда дьчьи у э'мр дьхжээ. жэки доранина пан, гошт, шир у hасьлэта малhабуна гöндитейэ майин нава жэ-

дэки кьида дö щара, се щара дьдэ эедэкьрье у интенсификасина бона эедэкьрьа hасьлэта малhабуна гöндитие hасэсаб дьбэ дирэка ие йэкеэйо h'имли.

Чэwа Пленума Коммэрк'эзийа ПКТ'С да к'ьвшкьрье. мэшалед бона интенсификасина малhабуна гöндитие гäрäкэ бь се р'ед h'имлива бена мнасэркрьа не: бэре э'ьльи. бь р'йа к'имиакрьна хжэлибешqоркьрье у h'эйжанэтхжойкрьнейэ фьрэва, йа дöда, бь р'йа пешдабрьна хжэлибешqоркрьна авданеэа, йа сьсийа, бь р'йа р'ьк'ьикьрьна механизасиона комлек'снеэа,

Пленума КМ ПКТ'С феврале пьрсданинеэ партиаейо ви wэ'дэйи да к'ьвшкьрьне, пьрсед пешдабрьна дэранина колхоз—совхозиейэ фэрз э'нэ'нжьр у р'е нишан да, жэки чь тэhэри нава wэ'дэки кьида бьгниже дастанинед мэзьи.

Хабатчиед р'еспублика мэ т'эмамийа хабатчиед жалате мэр'а т'эвайи бь дыл бэгомийа хжэ дьдьнэ qрареd Пленума КМ ПКТ'С т'ариги у эж qар хжэр'а кьрина р'ешина хабате, чьмки к'эмала к'имиакьрьне, авдане у механизасиае бона р'еспублика мэ дйа мэзьнэ. Бэсэ бе готьне, жэки эгэр бь h'эсабе орт'э жь hэр hектарэкэ э'рде дем эк'ие нан дька 7—8 сентнер, ле wэхта авдане эк'ие hэр hектарэке дька 25—35 сентнер. Wэхте э'рд бе авдане жь hэр hектарэке дькара 100—150 сентнер тьрди. 400—500 сентнер културед п'ьнцар'бостание, 600 сентнер масса кукуруэа шни бе стэндне. Нйа р'еспублика мэда галэк системед авдане тенэ-чекьрье, ед кö ие мощалле бьдьи, жэки доранина hасьлэта малhабуна гöндитие бь чапэкэ мэзьнэ бьдиэ эедэкьрье. К'имиакьры, авдан у механизасинаькьры на кö т'эне доранина hасьлэта малhабуна гöндитие дьдэ эедэкьрье, ле бса жи хжэqимэтийа ие дьдэ нымзькрьне.

Нйа борье т'эшкилэтед партиае, сэдре колхоза- директоре солхоза, h'эму хабатчиед малhабуна р'еспуликаейо гöндитие эwэ, wэжи qрареd Пленума Коммэрк'эзийа ПКТ'С феврале бькна qöлбэниша хабата хжэ, шбхöле хжэйкьрьна ахпе у ахпкьрьна ээви у бостана бь шарэкена бьдиэ п'аккьрьне. т'охьме лани бан дастхи — бона чандьийа, дорэqа механизасиона хабате бьдьиэ бльидькрьне, шер'бандьна бlм у дастанинед пеш бьдиэ р'ьк'ьикьрьне, зайина h'эйжанэт р'ьнд бьдиэ дарбазькрьне. h'эму мощала бьдьиэ хабате, жэки исал Wэ'эн бь дастанинед хжэиа шакьи.

Комиэh'и у т'эшкилэтед партиаейо э'жьлни борщадьри жеhатьна хжэйа т'эшкилдарие дийар бькьи, hарэк'эте хабатчиед дэште мобилизасиа бькьи бона мнасэркрьна qрареd Пленума КМ ПКТ'С феврале, бона ие йэке, жэки сала 1964—а бькиэ сала бьлэ'тбуна hасьлэта малhабуна гöндитие.

Т'эвгэлед Пленума КМ ПКТ'С феврале хэбэр дьдьн

(А. Г. Лисичников—Мерхасе Хабата Сосиалистие, бригадире бригада колхоза «1—е Майе"—йэ комплек'снейо механизасианьри ль марта Читае).

Мэри галэки шайа, жэки wэ'дэки майи баш — wэ'де qэwэmандьнед мэзьнда дьжи. Гöдларийа т'эмамийа wэлет ль сэр хэбата Пленума КМ ПКТ'С бу, ль к'ö пьрсед дйа пешдабрьна малhабуна гöндитийе qбрэ сэр h'ийме интенсификасиаькрьи у к'имиакьрьне дйатьна сафикьрьне.

А. Г. Лисичников

Эw wэ'дэ те бира мьи, гава мьн шара э'ьльи qрар кьр сэр э'рде колхоза мада кукуруэ бьгниньи. Гава мьи дорhоqа ие йэкеда гот, галак мэрьь шькбар буи. Нэ эхьр hэwа шмала Забайкале галэки бэрк'э: эвьстане h'ьшки жь 40 дорэqайи зедэктра, hавине жи галэк шара дьда qöр'ьлъли.

h'эгани wи чахи т'ö щер'бандьнак т'öнэ бу, wэжи qwэлед бсада кукуруэ бьгниньи. Лазьм бу, wэжи мьи бь хwэ эж дэст банийа. Пешие галэки чэтьи бу. Бь сэда пьрс пешда hатьи: чь т'охьми бьчиньи, к'энге бьчиньи, чь щур'э т'охьм шэм эда р'ьд дьгниньи. Мьи нэма галэк кукурузбешqэркрэр'я шанд у hиви кьр, кö т'охьме кукуруээ башqэ-башqэ мьи-р'а бьшиньи. Щер'бандьнедкö колхоза мада hатнэ кьрьие, нищан дан кö мэри дькара кукуруэ бьгниньи. Сал hэбу, wэжи ма эж hэр hектарэке 1,225 сентнер масса шни дьстэнд. Дьqэwьми, wэжи к'эле кукукузи мэйагьрти жи дйатэ стэндьне.

Ван ar'рйа цэм мэ фькьр пешда hат, wэжи хабата механизатора бь щур'е т'эзэ бьдна т'ошкилкьрьне, wэжи эw мэрьь бь хwэ бь техникаева сильh'кьри бькарьбьи хабата здотбешqэркрьне у h'эйжанэтхжойкьрьне т'эвайи бькьи. Бь ван тэhэри ргагда комплек'снейо механизасиаькри пешда hат. к'ижак бь qэwата хwэ кукуруэ, сьлqе шэкьр у култураед майин дьгниньи у бэрэв дькьи, бь хwэ дэбре дьдьнэ сэр hэв бона h'эйжанэте вьр'ни у h'эйжанэте гьр.

Qэйде хабатейи ви тэhэри öса дькэ, wэжи хабат зэ'ф кем те кьрьне у мощал кем тенэ хэрщькрьне, хwэqимэтийа hасьлэте те ньмзькрьне. Хенжь ие йэке, т'ошкилкьрьна хабатейа бь щур'е т'эзэ щабдарийа марийа дьдэ бльидькрьне. Нйа мехжанизатор нэ кö т'эне бона эк'и щабдари, ле бса жи бона hасьлэта h'эйжанэт щабдарьи.

Нйа, гäва к'имиа hатйэ ардьие бьдэ малhабуна гöндитие, мощалед мэйэ дйа мэзьи hэнэ бона бльидькрьна эк'и, бона эедэкьрьна дэранина гошт.

Фото йа *Н. Акимов*
Фотохроника ТАСС

МАРЗА ЛВОВЕ. Комбината Степниковскейо калие бь чапакэ мэзьи ахпа мэдэнийейа канинт бардьдэ. Колектива qöнйа „Новайа"—е борщ hьлэйа сэр хwэ, кö исал жь плане дэр дэй h'эзэр тонна канинте бардэ.

ШЬКЛДА: хабатчиед qöние (жь ч'эпе) Михайл Кутуэа у Васили Сирватка wэхте хабате.

Фото йа **В. СИНИЛА**
Фотохроника ТАСС

Р'УНЬШТЬНА КОММЭХ'ОЛКЬРА ШЕWРА АЛИhЭВКЬРЬНА ЭКОНОМИКИЕ

Москвеа, 25. (ТАСС).—Иро Москваеда р'уньштьна комшöхöлкьра Шеwра Алиhэвкьрьна Экономикиейа йэнэда вабу. Wэк'илед Булг'ариае, Венгриае. Р'еспулика Германиаейо Демократие, Р'еспулика Монг'олиейо Шмаэ'тие, Леhастане, Р'уминиае, Т'фаqа Советие, Чехословакиае т'эвгэли ие дьбьи.

Комшöхöлкьр, р'уньштьнед к'ижане бь садртийа wэк'илье Советие. дэwстьртие Садре Совета Министред Т'Р'СС М. А. Лесечко дорбаз дьбьи. ие пьрсед дйа фьрэкьрьна hэвр'ашöхöлкьрьна wэлат—бэвед ШАЭ дь дорэqа экономикае, блм у техникаеда э'нэ'нэ бькэ.

Ћəвал, к'оɱəкдар у ћогъра Ленинэ̆ амьн

(Бона 95—салйа буйнна И. К. Крупскайае)

Дой т'эмам бу 95—салйа буйнна И. К. Крупскайае — шохолв а и Партно Комунистае у Дэчэлэ Советнай мэшур — педагог, марк'ъсиста ɜанойа э'йэл, ћогра пешнване пролетарната дыййе В. И. Ленино э'мр. Ћыла ш∂ыћлтна хчэда эw к'эгэ нава к'оɱəд хчэндк'арайэ нэлегал, пасћйа хчэ да хабатеа К. Марк'ъ у Ф. Энгелс у бу марк'сизма ɜрћэд.

Сала 1891-е Н. К. Крупскайа мэк'т'эбэка Петербургейэ н'алада дэрбазн сэр хабата педагогнае дыбэ. Ыра хабата педагогнэр'э т'эвайи эw нава в'алада хабата пропагандистйейэ ф'ырћэ мэћи дыйэ.

Шохолв т'эмэри В. И. Ленин у Н. К. Крупскайа нєзики ћэндэ кыр у бу ћ'ымє ћэвалтйа мэћэ мэвэн. «Эw Владимир Ильйич»,— Н. К. Крупскайа тинә бира хчэ,— «эw ɜэндэ дыхэбтйи у галкэн эу нєзики ћэвдэ бун".

Сала 1896-а ћавнае, пай хабатйнштыа р'эстьчнєд Петербургейэ т'эмырэ, кэ Н. К. Крупскайа бэ актини т'эви т'ашкилкырын у дэрбазкырае wв бу, р'єрєсна ɜћа гэр' дыйи. Н. К. Крупскайа эw тє гыттые у пай wе йэкер'а сє сала тє сыгтукыртые.

Чаwа дэстгъатйа В. И. Ленин, пай галкэн чотыкайар'э эw нэне дыстинэ, кэ сыгтуе В. И. Ленин р'э т'эвайи гэнде Сибирейи Шушенскоеда дэрбазкэ. „Жъ wи ɜэ'даййа.— Н. К. Крупскайа дыћавсэ.— э'мрє мьи пай нэз э'мрє wи чу, ыы нава хабетеда бы чь у чыкарыбу к'омэк дыдае".

Сала 1901—е, мэхте wэ'дє сыгтуне хълаз дыбэ, Н. К. Крупскайа бэ нава ɜалатед дэрэ̆ћ, пь к'ō wи чахи В. И. Ленин мэшбурбуйи дыхэбэли. Бэ спартыва партиае эw wи wэ'дайи ɜбλка к'этыбэ газета „Искра"—е, „Вперйод"—е, „Пролетарн"—е дыдэпнэ, бэ нэма дыэкава т'эшкилтэд Урысстейэ соснал — демократнер'э у шохолвланед р'євайсчнко башqэ—башqэр'э те ɜрєдпне у галэк хэбатед маййи дыкэ.

Пэй р'євайсчна Октябрейэ Сосиалистнейа Мэхэр'э Н. К. Крупскайае 22 сала бэ ъ'ɜрэндэрн идеиед Марк'ъ, Энгелс, Ленино педагогне дь дэрэщэ р'онкэйа цьмэ'тєда дэрбазкэр. Ћэла сала 1915—э эw бэ ъ'эмйа В. И. Ленин хабата хэчэй мэшур „Жэнщына шмэ'тє у демократйа" ыэнєн. К'эмала ɜе хабате бона пешдабрына т'эмэмнйа бλме состнейи педагогне галкэн мэвэн бу.

Э'мр у шохλланйа Крупскайае дь мєкырэ у пешдабрына мэк'т'эба советнер'э ћэрдайэ. Т'ə дэрэщэ хъэндын у т'эрбйатдайрйа єса т'ɜно, дэстгъкрэ ыкстема бэра мэк'т'эбэ Н'этэни хъэндына бλпд, хъэндына массанйо политєхнйкнер'э у чыћласине, лъ к'ō эмоке Н. К. Крупскайае нава т'ɜнбэ. Хабатед мєћэ п'ър' эпєнлопедна ɜаннед педагогнер'э, хэна на педагогна советнер'э.

Эw э'мрє хъэйи мэвэн, нэ Н. К. Крупскайае бь т'эмэни в'ечнкєни шбλлоє цмэ'тє у партиае кър, ыє т'ыме бλбэ мэсала ɜаnо баш бона бь милиона мэрьвед, кэ г'ошумне чедьки-ят.

Колектива цаћьлэ бь т'фач

Р'эжэка эвстане бу, ле нэ мина эвстана Ереванейэ нсалы. Бэрф т'ōнэбу, сэрмэ зор нэдьда мерьв, сōр'е кō дьћэкэт дак'ōта дошта Апарате, бэр тиренца т'э'на гаш бет'ɜэрт дьбу, пашда вэдьк'ьшйа. Пенцы хортед цаћьл — Валентин Кутепов. Геґэм Сибат'йан, Эдик Г'амбарйан, Мурад К'очарйан, Р'обэрт Г'амбарйан бафqэ эw ɜана h'эдддхана кадьред wэлате мэйэ п'ешкэзанне — бажаре Ленинграде, wэки се мэћа ћинн п'ешкэ т'эɜэ би. Колектива завода Ленинградейэ дэзгед р'эстт'эр'шандьнейэ гэр нае Свердлов эw ћэр пенцэ хорт бь дьл фабулькэр, h'эмэ алйава бь хэмхōри незики wан бу. Ведэре цаћьлед жь Ереване дана бэр дэсте Анатолин Ивансевски, е кō иди wэхтэки дьрэж бу. wэки заводеда дьхэбти чаwа hоса т'э бь сайа тєхэта хwэйэ бэп ћōрмэтэка мэзьн нава колектива заводеда дэст анибу.

Эw дэстпебуйа сала 1961-е бу, wэхта завода Ереванейэ электропритарата сайа стансиаед мэдзятузлейэ т'эɜэ h'ашкилкырне, wэхта бона сеха т'эɜэ пешкэзан лаɜьм бун.

Хортед заводейэ цаћьл п'ешкэзанед пашwэхтне на ћарсе мэћед практика хwэда ћинн процесед хабатейэ т'эɜэ бун, галэк тьштед цимэтлн ћин бун у бь сэрфийзн вэгэр'йэна завода хwэ- сеха хwэйэ т'эɜэ т'эшкилбуйи. Ле т'эне вэнэгэр'йан...

Нава се мэћада Иансески т'ō qэwат у сэћ'эта хwэ нэћевшанд, wэки жь wэн цаћьла п'ешкэзанед бын ћазырэ, т'эшкилайа занибуйед хwэ, мэ'рифата хабата хwэ дьда цаћьла. Ле процесед хабате чэтын бун, нава се мэћада ћыкари ћэр тьштн бэ̆ћиби. Бона сеха т'эɜэт'эшкилбуйи. Бона сеха т'эɜэт'эшкилбуйи п'ешкэзанэки щер'банди у ɜанэ лазым бу. п'ешкэзанэки бса, чаwа кō Иансевскийэ. Но акьр, дэрэнина сеха р'эћ'эт ћинэ, процесед хабата wе эп'цэ wэ кьтыли, ле дэрэнина wе жь h'ьдуде р'єспубликае, жь h'ьдуде т'фаде дэрэщэ ћ'ьгэ р'элэк wэлата.

А h'ьма бона бе ћэке жь Анатолие щер'банди фраркьр. wэки колектива хwэйэ h'ьзкьрн бh'ела у шагьрте хwэйэ т'эɜэр'э бе Ереване, нава хъшк у бред хwэйэ т'эɜэда бλхэбэтэ, занабуйед хwэ бλда wан. Т'ыме жи бса, wэки ћэр тьшт гава т'эɜэ те т'эшкилбуйи. Сьэтэда чатьнайа пешда тинэ, ле колектива сеха т'эɜэ h'эму чатьнайи алт' кьр у нћа эw заводеда буйи ћа пеш. Дэраниna we нћа на кō т'эне бе дьла заводэр эрмонистае, бона сеха т'эɜэ пешкэзан лаɜьм бун.

Хортед заводейэ цаћьл п'ешкэзанед пашwэхтне на ћарсе мэћед практика хwэда ћинн процесед хабатейэ т'эɜэ бун, галэк тьштед цимэтлн ћин бун у бь сэрфийзн вэгэр'йэна завода хwэ- сеха хwэйэ т'эɜэ т'эшкилбуйи. Ле т'эне вэнэгэр'йан...

Нава се мэћада Иансески т'ō qэwат у сэћ'эта хwэ нэћевшанд, wэки жь wэн цаћьла п'ешкэзанед бын ћазырэ, т'эшкилайа занибуйед хwэ, мэ'рифата хабата хwэ дьда цаћьла. Ле процесед хабате чэтын бун, нава се мэћада ћыкари ћэр тьштн бэ̆ћиби. Бона сеха т'эɜэт'эшкилбуйи. Бона сеха т'эɜэт'эшкилбуйи п'ешкэзанэки щер'банди у ɜанэ лазым бу. п'ешкэзанэки бса, чаwа кō Иансевскийэ. Но акьр, дэрэниna сеха р'эћ'эт ћинэ, процесед хабата wе эп'цэ wэ кьтыли, ле дэрэниna we жь h'ьдуде р'єспубликае, жь h'ьдуде т'фаде дэрэщэ ћ'ьгэ р'элэк wэлата.

А h'ьма бона бе ћэке жь Анатолие щер'банди фраркьр. wэки колектива хwэйэ h'ьзкьрн бh'ела у шагьрте хwэйэ т'эɜэр'э бе Ереване, нава хъшк у бред хwэйэ т'эɜэда бλхэбэтэ, занабуйед хwэ бλда wан. Т'ыме жи бса, wэки ћэр тьшт гава т'эɜэ те т'эшкилбуйи. Сьэтэда чатьнайа пешда тинэ, ле колектива сеха т'эɜэ h'эму чатьнайи алт' кьр у нћа эw заводеда буйи ћа пеш. Дэраниna we нћа на кō т'эне бе дьла заводэр эрмонистае, бона сеха т'эɜэ пешкэзан лаɜьм бун.

Сех h'ямли стансиаед мэдзятузлейэ щур'э-щур'э бэрбдьдэ. Жь р'ожа т'эшкилбуйа сеха е h'этани нћа эwе т'ыме дэранина щур'е э'ьлы бэрдайэ. Бона т'амкърьи у башбуйа стансиае сэрэке сеха Иансевски, монтажчи Г. Г'амбарйан у ōса эн h'ешкэзанед майии галэк пешданиер дь'ясиональзаторне кьрна бь сайа хабтаидьлэ к'ижана дэраниннтй сеха эп'цэйи h'атйэ бльдькрьне, хwэримэти ыьмз буйи. Мэсала, бь пешданина жан ћикаиед стансиаед щур'е СУС—i сепанел кьрйа ед дōпанел, йа кō хабата п'ала дйа ћеса дькэ у дэранина бе qōсур те бэрдане. Ле пешданина т'ɜэзваниейэ, кō ль сэр qэwатед гōмрэћ'кьрйа зэрайа стансиа h'атйэ кьрйе, хабата монтажчийа эп'цэйи дайэ ћесакьрне. Колектива секе сала h'автсалиейэ пенца бь ачьхи дада у бь к'эла хабатейэ т'ɜэзва дэсгъбь сала т'ɜэзэ кър. Эwе пеш дэранина сала пар бь 120 сазафа qаданд, эх плане дэр эп'цэ продукциа дэ у борщдарнед т'ɜэзэ h'ылдайэ сэ хwэ, wэки исал дйа h'ылдьбухабьтэ.

Колектива сехе нэ кō т'эне цаћьлэ. ле ōса эн интернационалэ. Ыра хушк у бред хwэйэ эрмонир'э т'эвайи бса эи wэк'ндед галэк цмэ'тєда бра дьхэбэтьи. Нае qайдакьр Валентин Кутепове урыс, монтажчи Вера Дансова украин, Фрида Дулзона германи, ҳаратчи Сашик Iвовћаннисйае армани у галкед майии т'эме нава наћиниша п'ешанед заводеда, ед кō планед хwэйэ р'ожа бь 120—150 сазафа нэкемтьр дьћэдинын.

Озвед колективе т'эмаи эи хwэндьна wана п'ешкэзаннейэ орт'а ћэйэ. Эwана сэр wе дэрэщэ насєкьнья хабатер'э т'эвайи хwэндьна хwэ т'ам дькьн, нава п'ешкэе хwэда ɜћа к'ур дьбэ. П'ае wани п'ьр'е нћа идрежд хwэндьна бльндда ћинн дьбьи.

Р'астэ, колектива секе цаћьлэ, ле хwэйи шбхолвд башэ. Озвед эw qэwат у сэћ'эта хwэ нэћевшинн, wэки дэранина дћа баш у бефбсуе бьдна Wэт'эне мэйи э'энэ.

Ш. Эщер

Салед э'франдарие у алт'ндарйа

25-е февралє цмаэ'тэ гōрщ э'йда 43—салйа т'эстнфуна дичина Советне ал Гōрщтанеи да к'ьже у эw достанинед алт'ндарнед хwэ т'ōмари кър, к'ижан кō цмаэ'тєда Гōрщ Советнейэ майинр'э т'эвайи г'нштие.

Qраред пленумед Коммарк'эинйа ПКГ'С декабре у февралє эw wа нава т'эмамйа цмэ'тэ советнеда, ёса жи нава хабатнед р'єспубликада к'ьла э'ћрандарнейэ т'эɜэ тешда анино.

Хабатчед р'єспублика жь жи эwаке хwэйи лайиқ ћалэ нава ве шэр'к'арне, йа кō цмаэ'тед т'фаqа Советне дькьи бона пешдабрына сеха к'ьмлае у питнеса фикьрна малћбухна гōндатне. Темпед зедэбуна дэранина сеха к'ьнинаейи салоч хтейэ орт'а wана дэ шара жь темпед зедэбуна т'эмамйа сеха зедэтьр бу у сала h'энтелнейэ чарада кьра 13,6 сэлэфи.

Хабатчед сеха Гōрщтанейэ к'ьлнае р'ожед хабата Ленинэ̆ декабре алт'ндарйа мэзьн бфqэн. К'ьмнчи у чекырнед Р'уст'ъае, кō дэранина капролактаме — комплекса щур'е т'еле синт'етик, корд у цйатед майина ɜазьм бона малћбухна цмаэ'тне бэрдан у эw эи эорайед дэранина ахпа мадэнней бэрр'э т'эслими хабате кьрьи, лайиқ сьлавлна Коммэр'эийа ПКТ'С у Совета Министред Т'Р'СС бун.

Советнеда 4-213 милнон кuловат— сэћ'эт энергна электркие h'ата бэрдане, йане 210 шара йна зэ'р кō кō сала 1913—э. Р'єрєспикае да нћа стансиаед электрикйейэ т'ɜэз у ћна зор тєкэ чекырне. Сар ч'ома Нигуре нћа стансиа h'идроэлектрнет бь эорайа 1,6 милнон кuловатн те чекырне, эорайа ћ-кьлае бь шара эк йа h'эму стансиаед ɜаннед ћ'ьгэ Сар ч'ьгьра. Незики Г'билисие стансиа гэрмэлэктрнейэ т'ɜэз те чекырне, эорайа к'ьлае 600 h'эзар кuловатэ. йа кō we бь газа т'эбнйотн бьхэбэтэ.

Иро р'єспублика эа нћа зэ'ф чачуне, нола, прокат бэрдьлэ эи кō галэк р'єспубликаед буржуазнае, кō алие сонайеда пешдачуйна. Ћэле машинед, малћбухна нана цанала дькьрьи э'сабэка ёса чекьи, чаwа комбината Р'уст'ъае бь металургне у бажар Р'уст'ъае бь, е кō h'эсаб дьбь марк'эзэки сонайа р'єспубликаейэ ћрана зор.

Нћа дэранина сонайа р'єспубликае дьбэ галэк wэлатед дэрэщэ р'єспубликаед сонайа хбрэк, йа сьвьк, йа тек'стиле бь т'емпед набикайи пешда дьнье. Нћа Гōрщтан салэчхте 70 милнон метр п'ьр'е пэмбб, ћри у нэврыщ. wэки 11 милнон пот сол бэрдьлэ.

Дэстаннед малћбуйна Гōрщтанейи гōндатне, тьшкар'э э'ћанын Нћа 96 салэфе чае у 98 салэфе фекьлед сигнусуейэ, кō Т'фаqа Советнеда тена т'эɜэлаиз р'єспубликэ мода бэрэп дькьи. Гōрщтан р'єспубликээ шэрав, фекьи, т'ун у кутурчед текьлнейэ майинэ бьлнэ. Р'эɜэма сере h'эйванат у h'асьлдарйа wи жи эедэ бьйэ.

Аьлхнед р'єспубликэ ма галкьи, эwе вьр ћэда дна галэк бьи. Wэки ћ'ьгэ р'єспубликэ комунизмейэ ф'ырћэ wе бь 9 чаqа эедэбьи.

Хабатчед р'єспубликае бь дэстаннед малћбуйна й'ьда 43—салйа т'эстнфуна ф'ыдае советне ль Гōрщтане дана к'ьлае. Цмаэ'тэ гōрщ т'эмамйа цмаэ'тэ советне р'э т'эвайи дэстгъкрэ эедэлнед раред пленумед КМ ПКТ'С декабре у февралє кър'ō, мэшьлед дна пешдабрына малћбуйна гōндатне h'ашэр дькэ.

Цмаэ'тэ гōрщ qэwат у сэћ'эта хwэ нэћевшанд, wэки вьр ћэда бь бλхэбэтэ, кō эмоке хwэйи лайиқ бька нава шбхолве чекырна малћдуратйа комунистейи мэзьн.

Р'ож бь р'ож н'айт'эхте Гōрщстана Советне — Т'билисин гōвэдьлэ у пешда дьчэ.

ШЬКЪЛДА: дитьнак ећ бажре Т'билисие.

Фото йа Б. ГАЗАЗЯАН

Совхоз һазьрийа чандьнийа бһаре дьбинә

Хәбатчиед совхоза Нещьрлуейә сәр наве Азизбеков (сәрwертийа Эщмиазинейә дәранине) бь шабунәкә мәзьна qрара Пленума КМ ПКТ'С феврале qәбул кьрьнә. Wана ләща сосиалистие фрәкьрьнә у мәщалед фәрз дьә'фриньн, wәки исал жь културед малһәбуна гӧндитие әк'не бльнд бстиньн.

Пар пәнзе п'алед совхозе пәй бәрәвкьрьна әк'нр'а, 250 һектар ә'рд шовкьрьн у ахп кьрьн, нһа жи т'вдарәке чандьнийа бһаре дьбиньн.

Совхозеда чандьнийа гәрмока щики мәзьн дьгрә. Вьра бона гәрмока 450 тонна ахпа щи данә сәр һәв, кӧ бона бльндкьрьна әк'ндайина културед малһәбуна гӧндитие мәщаләкә лапә баша. Бригадед, кӧ Адил Нагиев у h'ащи Р'әһимов сәрәкване дькьн, р'ьнд дьхәбьтьн. Чьqас р'ожә wәкә 25—30 п'алед ван һәрдӧ бригада т'әви хәбата т'вдарәкдитьна чандьнийа бһаре дьбьн.

Әва иди чәнд р'ожә, wәки вьра гәрмокада т'охьме културед п'ьнщар'е дьчиньн. П'ала хәбата хwә öса данә г'әшкилкьрьне, wәки әв хәбата we нава wә'дәки кьнда у сәр дәрәща агротехникейә бльнд бе кьрьне. Механизаторед совхозе жи хәбатәкә һелә дькьн. Әwана бь сайа хәбата хwәйә баш техника малһәбуна гӧндитие бь ачьхи т'әзә дькьн. Нава wә'дәки кьнда 4 трактор, 4 к'отан, 6 машинед барбьр, р'езр'әш у машинед малһәбуна гӧндитиейә майин иди һатнә т'әзәкьрьне. Ве хәбатеда тракторист Р'амазан К'әримов, Аббас Әлиев, Мәһ'мәде Ә'вдәлә, Ислам Меһдиев у гәләкед майин пешьн.

Б. Мәһ'муд

Р'. Исаев у К'. Мамедова ч'елакдошед колхоза К'. Ведиейә (сәрwертийа Арташатейә дәранине) пешьн. Wана борщ һьлдайә сәр хwә дәwса 1.800 кг жь һәр ч'еләкәке 2.000 кг шир бстиньн.

Завод те фьрәкьрьне

Завода Ереванейә п'арзапаса дәстчеханәкә сәнайа р'еспубликаейә мәзьнә. Әw продуксиа хwә дьшинә гәләк р'еспубликаед Т'фаqа Советие. Qолектива заводе дәстанинед техника wә'де нһа нава хәбата хwәда р'ьк'ьн дькә, дһа зә'ф продуксиа щур'е баш дьдә.

П'алә у хәбатчиед заводейә инженерие-техникие ләща сосиалистие фрәкьрьнә у дьщә'диньн, wәки сала һ'әвтсалиейә шәшада дһа зә'ф п'аред запасә баш бьдьнә малһәбуна wәлетә щмаә'тие. Чапа продуксиа заводе чьqас дьчә зедә дьбә, сех у щидәрәщед т'әзә тенә чекьрьне.

Дәстпебуна сала исал сеха заводейә механикиейә № 4—да щидәрәщәкә дәранинейә т'әзә данә хәбтандьне. Әw һ'имли бона автомашина „МАЗ—200" п'аред запас һазьр дькә. Qолектива ве щидәрәще плана бәрдана продуксиа т'омәри, йа мәһа йанваре, бь 103 сәләфа qәданд.

Инженер-технологе ве щидәрәще Р'оберт Һакобйан у 22 п'алед заводе бона һинбуне чуйнә завода бажаре Йарославе. Әwана бәр дәсте бред хwәйә урьс р'ьнд һин бун у нһа жи фьреqәт дьхәбьтьн. Нһа колектива щидәрәще сәр шӧхӧле һазьркьрьна п'аред автомобилайә т'әзә дьхәбьтә. Хәбатчиед we шәр'вание дькьн, wәки лайиqи наве хәбата комунистиейә һӧрмәтли бьн. П'алед wейә пеш Григор Габриелйан, Володйа Һарут'йунйан, Гар'ник Авойан у гәләкед майин планед хәбата хwәйә р'оже зедә дьqәдиньн у гьли данә, wәки плана саләwәхте жь wә'дә зутьр у зедә бьqәдиньн у бһае чәнд дәh һ'әзар манат п'әрә продуксиае жь пләне дәр бьдьнә wәлет.

Ә'гите Абаси

ТРАНСФОРМАТОР К'ИМИА МӘЗЬНР'А

Wәкә 30 дәстчеханед сәнайа к'имиае трансформаторед электроп'әрчимкьрьнейә, кӧ завода Ленинаканейә электротехникие бәрдьдә, дьстиньн. Ведәре һәр тьшт те кьрьне бона бәри һ'әмуйа т'әмиед к'имиа мәзьн бьqәдиньн.

Нава мәһнива исальнә дәрбазбуйида дәстчеханед wәлетә сәнайе, т'әшкилатед чекьрьне 1.660 электротрансформаторед Ленинакане стәндьнә. (АӘТ')

К'ЛИТА АЧЬХИЕД МӘ

Хәбатчиед колхоз у совхозед сәрwертийа Аниейә дәранине бь һ'әwаск'арикә мәзьнва насийа хwә дьдьнә qрарed Пленума КМ ПКТ'С феврале, к'елма Н. С. Хрушчовә пленумеда готи. Бригадире колхоза гӧнде Азатане Гар'ник Есайан гот:

— Сала пар, гава qәwлед һәwае гәләки храб бун, мә әwqас жи чәтьнайи нәк'ьшандьн, чьмки чь кӧ жь дәсте мә дьһат, мә дабу хwәлие, wәки әк'не бльнд бьстиньн. Бригада мьнә сьлqе шекьр 55 тонна ахпа мәдәние у wәкә һ'әзар тонна ахпа щи бона 70 һектар плантасиа да хәбате. Wәхте бещәркьрьна әк'н жи мә р'ьнд гӧһ да сәр we йәке. Р'езултате we әw бу, wәки бригада мә жь һәр һектарәке 418 сентнер qнйат стәнд.

Азатанийа борщ һьлданә сәр хwә, wәки сала 1964—а бькнә сала ачьхиед мәзьн. Сәрәкед хәләqока Асйа Севойан, Әмма Барикйан, Эмма Мхойане гьли данә, wәки жь һәр һектарәкә плантасиаед хwә 500 сентнер әк'н бьстиньн, дәwса 435—440 сентнере сала пар.

Депутата Совета Р'СС Әрмәнистанейә Т'әwрәбльнд Эмма Барикйане гот:

— Миасәркьрьна мәщалед партиаейә програмиейә, кӧ бона дһа һ'алхwәшкьрьна щмаә'тенә, qәwатед т'әзә, ә'фатиед хәбатейә т'әзә жь мә дьхwәзә. Әм, чаwа һәрт'ьм, qәwата хwә наһевшиньн, wәки qрарed Пленума КМ ПКТ'С феврале, шеwред Никита Сергеевич Хрушчовә к'ардар бь р'успити бьqәдиньн. (АӘТ')

Гәрәке бь дәстанинава һеса нәбьн

Бу щвата колхоза гӧнде Т'лькә һ'әсабдайин—бжартне (сәрwертийа Һоктемберйанейә дәранине), ль к'ӧ дәрһәqа хәбата сәрwертийа колхозейә саләкеда сәдре колхозе Р'згане Озман бь даклад пешда һат.

Дакладчи да к'ьвше, wәки сәрwертийа колхозе сала 1963- да чаwа алие дәштбещәркьрьнеда, öса жи алие һ'әйwанәтхwәйкьрьнеда гһиштйә эп'ещә дәстанина. Сайа р'аст хәбтандьна qанунед агротехникие колхозе жь һәр һектарәке дәwса 11,5 сентнера, 16,6 сентнер һ'әбе нан стәнд у дәwса 600 сентнера, 734 сентнер нан фротә дәwләте.

Дь дәрәща һ'әйwанәтхwәйкьрьнеда жи дәстанин эп'ещәнә. Дәwса 456 сентнер шир у 194 сентнер гошт колхозе 540 сентнер шир у 195 сентнер гошт фротйә дәwләте.

Т'лькийа сала дәрбазбуйида дь шӧхӧле бәрәвкьрьна дәбра һ'әйwанәтда жи хәбатәкә мәзьн кьрьн. Әwана дәwса 70 тонна гиһа у 470 тонна qәсәл, 250 тонна гиһа у 500 тонна qәсәл бәрәв кьрьн.

Ван дәстанинар'а т'әвайи, чаwа дакладчи, öса жи колхозванед кӧ щәбреда хәбәрдан, данә к'ьвше, wәки гәләк кемаси жи һәнә. Qолхозе плана сәре һ'әйwанәте һур нәqәдандийә у гӧһдарийа лазьм нәдайә сәр п'аккьрьна щьсне һ'әйwанәт.

Хәбәрдана хwәда колхозван Хӧдәе Нһо сәрwертийа колхозе критиккьр, wәки т'әрбийәтдарийа хәбате гәләки ньмзә, wәки 40 колхозвана минимума р'ожхәбата нәqәдандьнә, ле кәсәк ве пьрсева мьжул нәбә. Qолхозвана (Усе Мсто, Ә'вдое Полат, Ә'гите Ә'ло у гәләкед майин) пьрс бльнд кьрьн, wәки сәрwертийа колхозе бона ава гӧнд помпа авдәрхьстьне бьстинә у авайе клубейи т'әзә чекә.

Щвата колхозе бона һьлдана wан кемасийа qрара һ'әмщаб qәбулкьр у сәрwертийа колхозейә т'әзә бжарт.

И. Р'әшид

Г'ИШЕ ҺОВҺАННИСИАН

Әскәр у п'ьшика wи

(жь дәфт'әра qӧмандарә биранине, бь кӧрткьрьне бьч'укваа)

★

Звьстана сала 1942-а бу. Р'о инани кара хәзалайә, кӧ жь не'ирвана тьрсайи, һәй дһатә ьвше у һәй жи бьн ә'wре р'әшә ә'рида ӧнда дьбу. Багәре дькьрә ьзин у ә'рд дьаласт.

Әм чубун, wәки әскәред, кӧ бо- а т'амкьрьна п'арәскәра шандьун, сәр полка бәлакьн.

Бь сьре щаһьлнә öса бәр ч'ә- мәр'а дәрбаз дьбун, кӧ мә ща- ә'wльн әw дьдитьн: дьбә әw эна һьнәка бьбуйа дитьна к'ӧ- исне...

Qануна шер' гәләки бәрк'ә...

Сьре гьһиштә щаһьләки, е кӧ ләки сьстбу у нава к'ьнще әскәеда ӧнда бьбу. Гьшка гӧне wә wи дани. Кӧр'е мьн к'әтә би- мьн... Дьле мьн шәwьти у мьн е пьрси:

— Тӧ чәнд салии?

— Ноздәһ, һәвале капитан,— аһьл бь готьна тә щаб да, тәе гота дьхwәзә мьн бьдә фә'мкьне, wәки ә'мре wи дьгһиже у карә т'әви шер'бә.

— Ле тӧ чьр'а әwqаси бьч'уки? Лейтенант же пьрси.

— We йәке гәрәке жь де-бавe н бьпьрсьн,— әwи бь лаqьрди аб да.

Щабед щаһьлә бь щи, лаqьрдие öса кьрьн, кӧ гьшка гӧһдари хwә да сәр wи у мә гьшка мела кьр. Ле әм ә'щебмайи ман, гава бу мәwина п'ьшике у мә дит, wәки сәре п'ьшикәкә сор'он турке wийи әскәриер'а дәрк'әтийә. Әwe бь ч'ә'ве хwәйә гәwр ль мә дьньһер'н, тәе бьгота дьхwәзә нишандә, кӧ әw һәйә.

Дәwса мелгьртьне, шьк к'әтә дьле мә, лейтенантәки, кӧ дһа хунгәрм бу, бь һерс жь щаһьл пьрси:

— Чьйә, тӧ һати п'ьшика хwәйки, йане шәр'ки?

— Әз бона шәр'кьрьне һатьмә, һәвале лейтенант,— щаһьл фә'м кьр, wәки гьли чьйә у зә'ф бәрк' у бь щи щаб да.

— Ле әва п'ьшика һан тә чьр'а анийә?— мьн же пьрси.

— Һун р'аст дьбежьн, һәвале капитан, ле мьн кьр—нәкьр йаха хwә ньқарьбу ве п'ьшике хьлазкьра. Гава әз жь мал дәрк'әтьм, мьн әw кьрә к'ох у дәри сәр дада. Ньзаньм чаwа дәрк'әтьбу. Ниве р'е гьһиштә мьн... Гӧне мьн жи пе һат у мьн qрар кьр хwәр'а биньм, фькьрим, дькарә бьqәwьмә кери мьн бе. Ле һун заньн, һәвале капитан, зә'ф п'ьшикәкә аqьлә.

— Тӧ бь we йәке избат дьк'ı, wәки тӧ һәла бьч'уки, т'әне дькари п'ьшикер'а бьлизи,— лейтенанте сәрәкә бь һерс готә wи.

— Һун р'аст набежьн, әз һатьмә, wәки шәр'кьм, һ'әйфа баве хwә жь дьжмьн һьлдьм у нә кӧ сәре хwә хwәйкьм... Дьбә п'ьшик жи к'омәке бьдә мьн... Т'әмам к'әнийан: „хwәр'а һәвале шәр'вание дитийә".

— We п'ьшике бьбьн,— мьн ә'мри сәр сержант кьр. Сержант незик бу, кӧ п'ьшике һьлдә, ле щаһьл һиви кьр.

— Һәвале капитан, әз һиви дькьм әwē щәм мьн бьһельн, әw гәләки аqьлә, дьхwәзьн әз мә'рифәта we нишандьм?

— П'ак, мә'рифәта п'ьшика хwә нишандә.

— К'әрәмкьн,— у готә п'ьшике —Маша, ә'рза хwә бьдә капитан у һивикә, wәки әw изне бьдә, кӧ әм т'әвайи һәр'нә шер'.

П'ьшике жь турке wийи әскәрие банәда, дәрк'әт, к'аг'әзәк кьрьбу нав п'әпе хwәйи р'асте, незики мьн бу, т'әмәнә бу у к'аг'әз дьрежи мьн кьр. Мьн к'аг'әза qәрч'ьманди һьлда, вәкьр у бь дәнгәки бльнд хwәнд.

„Әз һиви дькьм, изне бьдьнә мьн, wәки хwәйе хwәр'а т'әвайи т'әви һ'ьнщьр'андьна әскәре фашисте германбьм. Әз гьли дьдьм бь һ'әлали qӧльхкьм у һ'әму ә'мра бьqәдиньм".

Гәдә пешие ә'рзә нвисибу у дабу п'ьшике, әwи зә'ф р'ьнд заньбу, wәки р'уе п'ьшикеда we р'оке ә'щьзайе бьднә wи.

Ә'рза п'ьшике гьшк данә к'әнандьне. Һазьр дһа гәләки к'әнйан, гава п'ьшике дәстпе кьр р'әqьси.

Әwана хwәр'а һа ша дьбун, ле әз к'әтьбум нава фькара:

„ Гәло гәдәйн дьле хwәйи саг'ә? Мәри готьнед wи баwарбькә, йане әw тьштәки qәстбәндәйә?... Зар'отийа мьн, щә'ну у к'әлбе мә к'әтнә бира мьн, к'ижан әwqаси һини мьн бьбун. Чәнд qәwмандьне жь к'т'еба, кӧ дәрһәqа достийа мәрийа у һ'әйwанәтда бун, к'әтьнә бира мьн, ле әзи шькбәрбум...

Мьн ль зьлам ньһер'и у хwәбәр жь хwә пьрси— чь бькьм?...

П'ьшике бьһельм дәсте зьлам жь пьзмама wи нәкьм, йане бона паше qәзна пешда нәе, we п'ьшика аqьл һьлдьм, йа кӧ дькарьбу wәхте сәһ'әта р'әһ'әтие т'әмамийа аланке бьда шакьрьне".

Бона әз шькбәр нәбьм, мьн жь щаһьл пьрси:

— Әва гәләк wәхтә, wәки әw п'ьшика щәм тәйә?

— Гәләк wәхтә. Әзи һәла к'ома һ'әвтада бум. Р'ожәке жи, гава әз жь мәк'т'әбе вәгәр'ийамә мале, мьн дит, wәки we ч'ежькәкә п'ьшикайә бьч'ук к'әтйә нава бәрфе у мәwина wейә. Мьн һьлда, бьрә мале. Дйа мьн дьгот бьгрә, баве дәрва, ле баве мьн изн да, wәки хwәйкьм.

— П'ьшика тә иди чь дькарә бькә?

— Дькарә р'ола нәмәбьр бьqәдинә, неч'ирвание бькә, һур-муре бьч'ук бьбә-бинә у тьштед майин.

— П'ак хwәйкә, дьбә р'ожәке кери тә бе.

— Әз зә'ф р'азимә, һәвале капитан,—зьлам ша бу...

Дәрһәqа п'ьшика әскәрда зә'ф зу һатә биркьрьне. Дәшта шер'да чәтьн мәри тьште öса бир бинә, зӧлм у нәп'аки әwqас гәләкьн, wәки мәри гәләк тьшти бир дькә.

Мәһ жь we р'оже дәрбаз бьбун, гава әз р'асти Борис һатьбум у же дур к'әтьбум. Һавина гәрм зуда һатьбу дәwса звьстане гьртьбу. Әскәре мә дәрбази һ'ьщумкьрьне бьбу. Дьжмьн пашда вәдьк'ьшйа.

Qӧмандарие әз гӧһастьбум газета пешә'ние у ведәре дьхәбьтим чаwа мqаләдар. Әз чубум, wәки һоспиталед дәште бьнһер'ьм, гава мьн әw п'ьшик дит... Пешие мьн баwар нәкьр...

Борис хәдәр бриндар бу, нәһ'ьш нава щида бу, ле п'ьшик феза сәре wи тәлийа бу у зур бьбу ль хwәйе хwә дьньһер'и, wәки т'ӧ кәс незики wи нәбә.

— Әв чь п'ьшикә?— Әз сәкьним у мьн жь дохтр пьрси. Дохтр фькра пьрса мьн фә'м нәкьр, чаwа әскәр qьбрах сәкьни у хwәст хwә ә'фукә:

— Әw п'ьшикәкә садә нинә, хwәйе хwәр'а т'әвайи р'екә чәтьн дәрбаз буйә. Ләма жи гәрәке wана жь һәвдӧ нәqәтиньн у мә изн дайә, wәки хwәйе хwәр'а т'әвайи

(Пәйһатьн р'уе 4—а)

Ищатед ӧлм у техника Wәт'аниейә т'әзә

МАШИНА БАРАНБАРАНДЬНЕ ЖЬ ПОЛИЭТИЛЕНЕ

Машина баранбарандьнейә т'әзә, йа кӧ хәбатчиед института чекърьна машинед малһәбуна гӧндитиейә Һ'әмт'фақие һ'ӧнартьнә, һ'әсаб дьбә мәщала авдана чандьнийайә баш.

Ве машинеда луле, кӧ шьланг пева у апарата, кӧ баране дьбарӣнә, һәнә. Әw щие кӧ лулә тер'а һатьнә дәрбазкьрьне, жь чәнд п'ара һатйә сазкьрьне, дьрежайа һәр йәке 6 метрә у әwана жь полиэтилене һатнә чекьрьне. Әw п'ар щиед авбәрданер'а гьредайинә. Фьрәйа wан лула, кӧ ав тер'а дьчә, 125 милиметрә, ле гьранийа лула у анахдаре 14 кг. Дрежайа шьланга, кӧ ав тер'а дьчә у дьк'әвә апарата баранбарандьне 24 метрә.

Апарата баранбарандьнейә т'әзә анәгори йа бәре, мәщале дьдә, wәки мәзила ә'рде, кӧ те авдане, се щара бьднә зедәкьрьне у әw жь щики дькарә р'оже 8—10 сәһ'әта бьхәбьтә. Әва йәка мәщале дьдә, wәки апарата баранбарандьне зу щи нәгӧһезьн у әва йәка we п'ак һ'ӧкӧми сәр хәбате бькә. Апарата баранбарандьнейә т'әзә дькарә һ'әму нәһ'иед wәлетда бьхәбьтә. Жь хәбтандьна 100 апаратед баранбарандьне 325 һ'әзар манат п'әрә к'ар те стәндьне.

АПАРАТА БЬҺИСТЬНЕ

Завода Москваейә апаратед бьһистьне исал дәстбь бәрдана апарата бьһистьнейә т'әзә кьр, йа кӧ хәбатчиед заводе А. Чеботарйов, И. Дринер у И. Коган һазьр кьрьнә.

Әв апарата т'әзә бона we йәке башә, wәки әw бьһистьне бь автоматик дьдә qәйдәкьрьне. Әw гӧһе wан мәрьва наешинә, ед кӧ п'ак набьһен у ве апарате дьдьнә хәбтандьне. Әw дькарә бь автоматик дәнг ньмзкә, йане жи бльндкә.

Апарат жь qнйатед нивдәрбазокә (полупроводника) һатйә чекьрьне. We исал гәләк жь ван апаратед бьһистьне бәрдьн.

ҺӘWA QНИАТЕ ЧЕКЬРЬНЕЙӘ

Һәwа... һьлбәт, бона бинк'ьшандьнейә. Хенжь ве йәке һәwа дәwләмәндтийа т'әбийәтейә һәрә мәзьнә. Әм т'әкәра автое бькьнә дӧ п'ара, паше wана ә'рдева р'ьнд бьзәльqиньн у п'ьф бьдьн. Әwана дьбьнә кәван у бльнд дьбьн, wәки п'әрч'ә wана wәркьн, әwана дьбьнә мина авайа. Бь принсипали т'ӧ тьшт нае гӧһастьне, әгәр дәwса т'әкәред автоа п'әрч'е р'езинкьри бьднә хәбтандьне

Дькарьн бь ви щур'әйи к'иләра, павилиона, һ'әтани театра жи чекьн. Ви щур'е чекьрьнер'а дьбежьн—щур'е чекьрьнейи пневматик. Гава авайи бь ви щур'әйи бенә чекьрьне, әwана we гәләки зәхм у свькбьн, дькарьн жь щики бьгӧһезьнә щики майин. Бона чекьрьна к'иләра нанә бь чапа жь һ'әзар метред чаргошә зедәтьр һәр т'әне машинәк лазьмә, мәрьвәк бейи т'ӧ механизма дькарә we нава чәнд сәһ'әтада бәрәвкә у жь һәв дәрхә.

Бь сайа хәбтандьна ви qнйате чекьрьнейи баш гәләк мәщал we бенә һевшандьне. Гранийа авайед пневматик бь 30—40 щара жь авайед кәвьра чекьри свьктьрә у хәрщед сәр wи дәһ щара кемтьрә. Гәләк wә'дәе дәрбаз нәбә, гава колхоз у совхозада, курортада, сәйрангбаг'ада we авайед пневматикиейә бәдәwә свьк бенә чекьрьне.

П'ЬРА ЭНЕРГЕТИКАЕ

Wәлате мәда сал бь сал хәрщкьрьна энергиа электрикие чьqас дьчә зедә дьбә. Хенжь we йәке, wәки дәранина энергиа электрикие зедә дьбә, ӧса жи әw йәк лазьмә, wәки сәр мәзила мәзьн энергиа электрикие жь щики дьгӧһезнә щики майин, wи чахи гәләк энергиа электрикие нава һәwаеда дерьс дьбә.

Ләма жи ӧлмдаред wәлет сәр we пьрсе хәбьтин, wәки чь бькьн, кӧ энергиа электрикие нава һәwаеда дерьс нәбә. Академик П. Л. Каписа тьштәки ӧса һ'ӧнарт, бь сайа к'ижани энергиа зийайи набә. Әwи пьрс пешда к'ьшанд, wәки бь алик'арийа электроникае дькарьн сәр мәзила мәзьн энергиа электрикие бь зорайа мәзьн щики дәрбази щики майин бькьн.

— Әм энергиа электрикие дькарьн мина газе лулар'а дәрбаз бькьн, иди т'елед электрикие лазьм нинын,— академик дьбежә.

Тока, кӧ те гӧһастьне, т'әмамийа т'елар'а дәрбаз набә, әw сәр р'уе т'елар'а дәрбаз дьбә. Чьqас т'ьметийа токе п'ьр'бә, әwqас әw чәтьн т'елар'а дәрбаз дьбә у ләма жи әгәр дәwса т'ела луле бьднә хәбтандьне, wи чахи токе тәвәкед лулейә һӧндӧр'р'а дәрбазбә. Бь ви щур'әйи дькарьн тока бь qәwата зор лулар'а бәрдьн.

Л. Иоаннисйан
инженер

ЭВАРИ

Ван р'ожа мала нвиск'арада бу щвата сексиа нвиск'аред к'ӧрдайә советие. Щвтеда ә'франдьнед Мәщите Слеминә нәнәшьрбуйи һатьнә ә'нә'нәкьрьне.

Мәщите Слемин чәнд ә'франдьнед хwә хwәндьн, паше гӧһдарвана пьрс дане.

Һ'әщие Щнди, Мик'аеле Р'әшид, Ә'лие Ә'вдьлр'әһ'ман, Шәкрое Хӧдо, Ферике Усьб, Байлоз Р'азгоев у Эмма Бәк'оевае дәрһәqа ә'франдьнед wида хәбәрдан.

Аг'рие Мәщите Слемин хәбәрда у р'азибуна хwә да һазьра.

Аһ'мәде Һ'әпо

Клуба гӧдне Бамбакашате (нәһ'ийа Һоктемберйане) бу щие колхозванайи һ'әwаск'ар.

ШЬКЛДА: к'омәк колхозван клубеда к'т'еб у ковара дьхунь

Фото йа А. ЩРАГ'АСПАНЙАН

„ӘW 1.800 САЛИ ҺАТИӘ ХWӘЙКЬРЬНЕ"

Ван р'ожа бажаре Һр'омеда бу конферансәкә нәбинайи. Щнйазе qизьке нишани мqаләдара кьрьн, кӧ дәвә—дәви 2.000 сала бьн хwәлиеда һатйә хwәйкьрьне. Т'абута we (саркофаг) ньшкева дитьн. Ль щие Гротароссе, кӧ сәр р'йа Касиейә кәвнә, эк'скаватор һ'име авайи дьк'ола. Wәхта һәска эк'скаваторе ньqойи бьне хwәлие бу, ньшкева кәрики мәрмәри спи к'әт.

Эк'скаваторчи һәwар ль хәбатчийа дахьст у хәбат данә сакьнандьне. Ӧлмдаред, кӧ жь бажаре Һр'оме һатьн, гәләк фәсал дәстбь к'оландьна ә'рде кьрьн у әw т'абута жь кәвре мәрмәре спи дәрхьстьн. Qалп'ахе т'абуте фәсал вәкьрьн. Мqаләдаред Һр'оме дәрһәqа дитьна ӧлмдарада аwа дьнвисьн: „Wәхта, кӧ qалп'ахе т'абуте вәкьрьн, бина гӧл—сосьна же авитә р'уе wана. Щьнйаз р'ьнд һатьбу хwәйкьрьне. Wә'дә һ'ӧкӧми сәр к'ьнще we жи нәкрьбу, сьфәте wейи һ'ӧсӧлщәмали щаһьл бу, гӧһаред бьч'ук гӧһада, гӧстила зер' т'ьлиеда, р'әхте жь зер', мырщан у мориед р'әнг—р'әнги стӧкӧреда бун. Ле к'еләка we бук'әкә жь т'унще бу. Гава щьнйаз бәр һәwе к'әт, дәстхwәдир'әш бу у һатә гӧһастьне".

Qанун—qанунә. У бона we йәке жи щьнйазе нәә'йан гӧһастьнә института дохтрийа суде. П'ешәкзанед ә'йан, дохтр, археолог, т'әриqзанед Һр'омейә ә'йан чәнд р'ожа щьнйазва мьжул бун. У аwа әwана һатьнә сәр ве нете: щьнйаз—щьнйазе qизәкә һ'әйшт салийә, жь 1.800 сали нәкемтьр һена п'адшатийа п'адша Антонийа—Пийа—әw бьн ә'рдедабуйә. Qизьк жь маләкә дәwләмәнд буйә: һәр т'әне мәрьве дәwләти дькарьбун т'абута жь кәвьре мәрмәрә бь нәхш бьдана һазьркьрьне у к'ьнщед Р'оһьлатейә ӧсайә баш ль qизьке кьрана у бь хьшмьшкед зер'ва бьхәмьландана. Леньһер'андьнед дохтрийа данә к'ьвше, wәки qизьк мьрийә, ле нә кӧ һатйә кӧштьне, wәки мәжу у дьлһ'ьнаве we wәхте дәрманкьрьне п'ак һатьнә хwәйкьрьне.

Әw к'ийә, һӧр'ӧмийә, йа не жь Мьсрейә? Ӧлмдара бь дәһа һипот'ез пешда к'ьшандьнә. Һьнәк дьдьнә избаткьрьне, wәки әw qиза п'ор'чур', бәжна к'ижане 120 сантиметрә, qиза сенатор, йане жи йа генерале Һр'омейә, е кӧ гәләк wәхт Р'оһьлатеда майә. Һьнәкә дьне дьдьнә к'ьвше, wәки әw жь Мьсре йане жь Суриае һатйә Һр'оме, чьмки бәри дәрманкьрьне щьнйазе we бь ә'дәте Р'оһьлате йи wи чахи пе шәрава щәwаһьнди у р'уне сусәме шуштьнә у пивазе һуркьри сәр щьнйаз р'әшандьнә.

Бь гьликива, гәләк һипот'ез һәнә. Һ'ӧсӧлщәмала „р'азайа жь Гротароссе" we һәла орт'а ӧлмдара—һ'ӧщәте у мәрьва садәда — фантазиае пешда бинә.

В. ЕРМАКОВ

жь „Правда"—е Севаза Ә'вдо т'әрщмә кьр.

Әскәр у п'ьшика wи

(Дәстпебун р'уе 3-а)

палатеда бьминә. Әw хwәстьна хwәйе wейә. Мьqати хwәбьн, әw наһелә, wәки мәрие нәнас незики кәр'әвата хwәйе we бьн, дькарә зиане бьдә wә. Бәле, дәрһәqа we п'ьшикеда ч'ир'ока дьбежьн.

— Чь дьбежьн?

— Дьбежьн, wәки әw хwәйе хwәр'а т'әвайи чуйә р'азведкае, нәмә бьрьнә-анинә.

— Борис Михайлов,— дохтр готьна хwә пешда бьр,— р'азветчикә, бона qӧльхкьрьна хwәйә әскәрие бь чәнд орденава һатйә р'әwакьрьнә.

— Ле п'ьшик?.. мьн бь к'әи же пьрси.

— П'ьшике жи медал стәндийә: wә дьхwәст бьдита?

— Тьштәки һ'әwаск'арә!

Дохтр гази хушка нобәдар кьр у готе, wәки медала п'ьшике бинә. Хеләке шунда әw анин у т'әслими мьн кьрьн. Мьн р'ьнд ль медале ньһер'и, әw жь зив бу у хәбата дәста бу. Сәр алики медале һәжмара п'арәскәр у сала чекьрьна медале нвисибун, ле сәр алие майин нвисибун: „Маша п'ьшикәкә мерхасә". Чаwа дһатә к'ьвше медал аланеда чекрьбун.

Паше әз пе һ'әсйам, wәки наве Борис пешда к'ьшандьнә, кӧ наве мерхасие бьдне. Ле дәрһәqа п'ьшикеда готьн, wәки wәхте qәдандьна спартьна шәр'ване дӧ щара бриндар буйә, ле спартьн р'аст qәдандийә. Дьбежьн, wәки п'ьшике нибуйа, хwәйе we нһа зуда мьрьбу. Гава хwәйе we бриндар буйә, әwе әwqаси бринед wи аластийә, wәки дәве брине һатйә гьртьне у хун нәк'ьшйайә.

Һ'але Борис гәләки гран бу у мәрйа ньскарьбу wир'а хәбәрда.

Мьн нәмә qӧмандаре п'арәскәре Борисрʼа шанд у һиви кьр, wәки дәрһәqа Борисда мьнр'а бь һургьли бьнвисьн. Ле т'ӧ бә'сәк сәр мьида нәһат.

Чәнд р'ожа шунда мьн п'акетәкә р'әсми стәнд. Нәма дохтр бу, йа кӧ әз бе гӧһастьн нһа дьдьмә нәшьркьрьне.

„Һәвале майоре һӧрмәтли!

Чәнд р'ожа пәйи чуйина wәр'а һ'але Борис лап храб бу. Дохтрә т'әмама дьготьн, wәки п'ьшике әw жә'рдадайи кьрйә. Мә Борис операсиа кьр у ә'йан бу, wәки т'ӧ гӧне п'ьшике т'ӧнә. Гӧлла дьжмьн зиан гиһандьбу мәжуе. Борис у qәwата мә дәр бу, кӧ wи хлаз бькьн...

Чь кӧ дьминә дәрһәqа п'ьшика wида, гәләки чәтьнә мәри wан һ'әму тьшта бьнвисә, чь кӧ әwе һ'әйwане те дәрдхьст у бона хwәйе хwә дькьр.

Ле әw, чь кӧ әзе бнвисьм, дәрәмәкә wан һ'әму тьштанә, чь кӧ мьн дитийә. Әз баwарьм, wәки һун баwар накьн, чаwа мьн жи пешие баwар нәдькьр.

Әwе һ'әйwана аqьл дӧ р'ожа пешда иди те дәрдхьст, wәки хwәйе we, we бьмьрә. Ләма жи тьштәк нәдьхwар. Мә дькьр-нәдькьр әwе тьштәк нәдьхwар. Ч'ә'ве п'ьшикеда һесьра ханекьрьн. Әwе һәрт'ьм дәсте хwәйе хwә, сурәте wи даластьн, тәе бьгота дьхwәзә wийа сәр һ'ьше wида бинә, хwәйе хwә бьдә саг'кьрьне у гава дьдит, wәки бадльһәwанә, дора кәр'әвата wи дьчу, дһат у бь дәнгәки сьст дькьрә мәwин.

Паши мьрьна хwәйе we, әw пәй т'абуте чу һ'әтани сәр мәзәл, паше вәгәр'ийа у һ'әтани эваре дәрәнг һ'әwшеда дькьрә мәwин у дьгәр'ийа...

Эваре дәнге п'ьшике нәһат у сьбе әw нәһатә к'ьвше. Т'әне дӧ р'ожа шунда санитара п'ьшик дитьн — әw сәр мәзәле хwәйе хwә к'әтьбу, гәвәр бьбу.

Баwар бькьн, һ'әвтеке т'абәтийа мьн жь дәсте ве йәке т'ӧнәбу.

Ай әw һ'әму тьшт, чь кӧ мьн карьбу нәма хwәда дәрһәqа Борис у п'ьшика wида шьровәкьм.

Бь славед шәр'вание дохтр Нескинов, 28/12— 1943—е сале".

Һ'әму щер'бандьнед мьн, кӧ бь һургьли дәрһәqа ә'фатиед Борисда пе бьһ'әсьм, бадьлһәwа чун, р'аст ӧса, чаwа гәләк тьштед мерхасие бе дәнг у һ'ьс дьминьн.

Ә'мәрике Сәрдар жь әрмәни т'әрщмәкьр.

„БЛОКНОТА АГИТАТОР" № 4

Р'онайи дит „Блокнота агитатор" № 4-а бь ве сәрәщәма һана:

Qнйат бона qса.

Интенсификасиакьрьна дәранине р'йа пешдабьрьна малһәбуна гӧндитиейә сәрәкәйә.

Н. Геворгйан.— Р'ожа жьнайә орт'әмләтие.

Жь щер'бандьна хәбата агитасион.

Ф. Марут'йан.— Агитасиа фабрикаеда.

Wәхте qсе бьдә хәбате.

Әрмәнистана Советие гӧлвәдьдә (р'әqәм у избати).

К'омәкдари агитаторр'а

Т'ема у литература бона агитатора.

К'т'ебед т'әзә.

Дәwса р'едактор
ҚАЧАХЕ МРАД

АДРЕСА Р'ЕДАКСИАЕ У Т'ЕЛЕФОНЕД WE
Ереван, сӧqаqа Терйан, № 69.
Т'елефон: р'едактор — 2-52-41,
к'атьбе щабдар — 2-83-80,
сәрwеред п'ара—2-07-78

„РИА ТАЗА" 69180

Типография № 2 Главного управления издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, ул. Кнунянца, 8. ВФ 10